

Esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva lukuvuosisuunnitelma

Lukukausi 2024–2025

Päiväkoti:

Esiopetusyksikkö: Soppeenmäen esiopetus ja Siltatien esiopetus

Esiopetusyksikön yhteistyökoulu: Soppeenmäen Yhtenäiskoulu ja Siltatien Yhtenäiskoulu

Käsitelty esiopetusyksikössä: 24.8.2024

Esiopetuksen yleinen järjestäminen

Työ- ja loma-ajat

2024-2025	
Syyslukukausi	7.8.-20.12.2024
Syysloma (vko 42)	14.-20.10.2024
Kevätlukukausi	7.1.2025–30.5.2025
Talviloma (vko 9)	24.2. – 2.3.2025
Pääsiäisloma	17.4. – 21.4.2025

Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa (Ylöjärven esiops s. 21)

- Miten huomioitte laaja-alaisen osaamisen esiopetusryhmänne toiminnassa? Millaisia työtapoja esiopetusryhmässänne käytetään? Millaisiksi oppimisympäristöt rakennetaan? Miten lasten oppimista ja hyvinvointia tuetaan? Kirjataan esiopetusryhmässä toimintavuonna painottuvat asiat.

Ajattelu ja oppiminen

- o työtavat
Lapset saavat kokeilla monipuolisesti erilaisia työtapoja ja oppia sekä pohtia ja tehdä johtopäätöksiä niiden pohjalta. Käytämme monipuolisesti lasten kanssa eri työtapoja mm. leikillisyyttä, pelillisyyttä fyysinen tekeminen, jotta pohja erilaisin työtavoin oppimiselle olisi vakaa.
- o oppimisympäristö
Muokkaamme oppimisympäristöämme erilaisten työtapojemme mukaan. Käytämme monipuolisesti eri ympäristöjä ja havainnoimme ympäröivää tilaa. Toimimme yhdessä ja kuuntelemme jokaisen näkemyksiä ja havaintoja.
- o lasten tukeminen
Rohkaisemme jokaista lasta löytämään itselleen oman tavan oppia. Rohkaisemme toimimaan yhdessä ja kertomaan omia ajatuksia sekä pohdintoja ääneen toisille. Asetamme jokaiselle lapselle kehittämisen kohteita esiopetusvuodelle ja mahdollistamme hyvän tiedollisen ja taidollisen perustan oppimiselle.
- o toimintavuoden painotus
Painotamme toiminnassa lasten kiinnostuksen kohteisiin sekä sosiaalisiin taitoihin. Tavoitteena on, että lapset oppivat esiopetusvuoden aikana omatoimisuutta ja itsesäätelytaitoja. Luomme jokaiselle lapselle mahdollisuuden tulla kuulluksi ja nähdyksi toimintaympäristössämme. painotamme myös lapsen positiivisen minäkuvan luomiseen sekä mielekkääseen oppimiseen.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

- o työtavat
Harjoittelemme toisten kanssa toimimista, hyviä käytötapoja esim. ruokailussa. Tuetaan lapsen omatoimista ilmaisua (askartelut, kuvataide, liikkuminen). Rohkaistaan lapsia asettumaan toisen asemaan ja pohtimaan eri tilanteita empaattisesti.
- o oppimisympäristö
Perusmateriaalit lasten saatavilla. Lasten kuvallisia töitä laitetaan esille kaikkien nähtäville. Aikuinen toimii mallina vuorovaikutustilanteissa.
- o lasten tukeminen
Kuvatuki, aikuisen malli, vertaisoppiminen, Kulttuurikudelman. Tuemme lapsia tutustumaan rohkeasti eri kulttuureihin ja kieliin. tutustumme erilaisiin ilmaisun muotoihin.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

- o toimintavuoden painotus
Tavoitteena on, että esiopetusvuoden aikana opitaan toimimaan erilaisten ihmisten kanssa.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot sekä kehotunnekasvatus

- o työtavat
Osana päivittäistä arkea: rutiinit, siirtymät, opetellaan huolehtimaan omista tavaroista, ohjataan siisteyskasvatukseen, toisen henkilöntilankunnioittamiseen ja fyysiseen koskemattomuuteen.
- o oppimisympäristö
Kaikki paikat, jossa olemme lasten kanssa.
- o lasten tukeminen
Lasta tuetaan ja autetaan päivittäisissä ratkaisuissa ja toimissa. Muistin tueksi on myös kuvallista tukea esiopetustilan seinillä.
- o toimintavuoden painotus
Opitaan toimimaan kouluympäristössä itsenäisesti ja turvallisesti. Ilmaistaan tunteita sallituin keinoin. Opitaan kunnioittamaan toisen fyysistä koskemattomuutta. Kehitämme tunnetaitoja läpi lukuvuoden toimintojen.

Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen (tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen)

- o työtavat
Hyödynnämme esiopetuksessa monipuolisesti eri työskentelytapoja. tuemme lapsia oppimaan ja havainnoimaan digitaalisen osaamisen merkitystä, mahdollisuuksia ja riskejä. Pohdimme digitaalisen osaamisen sekä monilukutaidon merkitystä arjessa ja miten ne näkyvät meidän toiminnassamme. Harjoittelemme tiedon hakua sekä hakukoneella että kirjojen avulla. Teemme kirjastoretkiä. Ohjaamme lapsia kriittiseen ajatteluun.
- o oppimisympäristö
Tarjoamme lapsille monipuolisesti eri medioita saataville. Tutustutaan monipuolisesti medioihin esim. kirjoihin ja lehtiin.
- o lasten tukeminen
Tuemme lapsia osallistumisessa ja vaikuttamisessa tarjoamalla heille mieluisia medioita ja luettavaa. Tutustumme turvallisesti tablettiin ja älytauluun ja turvaamme lapsen tasoisen toiminnan median parissa.
- o toimintavuoden painotus
Mediaa käytetään monipuolisesti päivittäin oppimisen välineenä. Opettelemme kriittisen medialukutaidon alkeita.

Osallistuminen ja vaikuttaminen

- o työtavat
Vahvistamme jokaisen lapsen osallisuutta erilaisten työtapojen avulla. Kunnioitamme jokaisen osallisuutta yhteisessä toiminnossa sekä rohkaisemme lapsia yhteisessä päätöksen teossa ilmaisemaan oman mielipiteen. Lapsille järjestetään mahdollisuus kertoa mielipiteen äänestämällä sekä suunnittelemalla päivän ohjelmaa.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

- o oppimisympäristö
Osana esiopetuksen arkea
- o lasten tukeminen
Vahvistamme jokaisen lapsen osallisuutta ja osallistumista kannustamalla sekä rohkaisemalla. Mahdollistamme jokaiselle lapselle puheenvuoron ja kunnioitamme jokaisen mielipidettä ja ajatusta. Aktivoimme lapsia kokeilemaan itselle vaikeita asioita. kannustetaan sinnikkyteen ja sietämään sitä, ettei kaikkea voi ostata heti.
- o toimintavuoden painotus
Lapsi saa kokemuksen siitä, että on päässyt vaikuttamaan itselleen merkittäviin asioihin ja ymmärtämään, että hänenkin näkemyksellään on merkitystä ryhmässä. Lapsi oppii myös ymmärtämään, ettei enemmistön mielipide ole aina sama kuin oma mielipide.

Yritteliäisyys

- o työtavat
Tutustumme erilaisiin työskentelytapoihin ja pyritään pitkäjänteiseen leikkiin sekä työskentelyyn esiopetuksessa. Kannustetaan kärsivällisyyteen ja sinnikkääseen työskentelyyn sekä toiminnan loppuun saattamiseen.
- o oppimisympäristö
Osana esiopetuksen arkea erilaisissa ryhmissä.
- o lasten tukeminen
Huomioimme lasten tarpeet ja rohkaisemme suhtautumaan uusiin mahdollisuuksiin avoimesti ja rohkeasti. Ohjaamme lapsia omatoimisuuteen sekä pohtimaan itsenäisesti eri vaihtoehtoja sekä ratkaisuja. Kannustetaan lapsia sinnikkyteen ja sietämään sitä, ettei kaikkea voi osata heti.
- o toimintavuoden painotus
Koko vuoden harjoiteltavia asioita.

Esiopetusryhmän toimintakulttuuri

- Ryhmämme toiminnan periaatteet

Esiopetusryhmät toimivat Soppeenmäessä kahdessa ryhmässä ja Siltatiellä kolmessa ryhmässä. Jokainen ryhmä jaetaan vielä tarvittaessa pienempiin ryhmiin. Ryhmät on jaettu pysyviin opettaja-hoitaja tiimeihin. Lisäksi tiimien apuna toimii ohjaaja.

Tiimien kesken on yhteiset toimintatavat ja tiimit luovat kokonaisuuden, jossa autetaan joustavasti yli tiimi rajojen.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Työtapojen valintaan vaikuttavat lasten mielenkiinnon kohteet, vahvuudet ja tuen tarpeet sekä kasvattajatiimin vahvuudet. Työtapoja arvioidaan jatkuvasti.

Esiopetuksessa käsiteltävät asiat käydään yhdessä läpi yhteissuunnittelussa ja siinä luodaan toiminnalle raamit. Jokainen opettaja toteuttaa toiminnan ryhmän tarpeiden mukaan. Jokainen tiimin jäsen osallistuu toiminnan ideointiin ja toteutukseen.

Joustava esi- ja alkuopetus alkaa viikosta 43 kerran viikossa. Opettajilla on päävastuu suunnittelusta, mutta kaikki osallistuvat toteutukseen.

Hyvinvointi ja turvallinen arki (Oph 2022)

Esiopetuksessa pidetään huolta koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Lapsella on oikeus saada lohdutusta sitä tarvitessaan. Esiopetuksessa ei sallita kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Kiusaaminen tunnistetaan, siihen puututaan ja sitä ehkäistään tietoisesti ja suunnitelmallisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä. Olennaista kiusaamisen ennaltaehkäisyssä on tukea lasten vertaissuhteita ja yhteisön hyvinvointia. Henkilöstöllä on keskeinen rooli lasten sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen harjoittelun ja kehittymisen tukemisessa. Lasten kanssa opetellaan tunnistamaan ja ratkaisemaan ristiriitoja rakentavasti. Aikuisen läsnäolo ja antama ohjaus vuorovaikutustilanteissa on tärkeää. Häirintä-, kiusaamis- tai väkivaltatilanteista keskustellaan lasten huoltajien kanssa ja etsitään yhdessä ratkaisuja. (Ylöjärven esiops s. 29)

- Miten ehkäisemme kiusaamista?
Ennalta ehkäisyssä käytössä on ryhmän säännöt, kaveripeiton käyttäminen, läsnäolo, joustavat ryhmittelyt ja kaveri- ja tunnetaitojen harjoittelu.
- Miten puutumme kiusaamiseen (kuka, koska, miten)?
Se, kuka havaitsee kiusaamisen, puutuu siihen. Tarvittaessa pidetään oh-ryhmän kokous, jossa kiusaaminen käsitellään. Saatamme käydä myös huoltajien kanssa yhteistyökeskustelun.
- Miten selvitämme ristiriitatilanteet, käytetyt menetelmät?
Sovittelua käytetään ristiriitatilanteissa sekä seurantaa.
Ennalta ehkäisyssä käytössä on ryhmän säännöt, kaveripeiton käyttäminen, läsnäolo, joustavat ryhmittelyt ja kaveri- ja tunnetaitojen harjoittelu.

Huoltajien osallisuus esiopetuksessa (Ylöjärven esiops s. 32–33)

Varhaiskasvatuksen palveluohjauksen kautta lasten huoltajat saavat tietoa esiopetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista. Vanhempainilloissa huoltajille kerrotaan esiopetuksen tavoitteista ja sisällöistä sekä keskustellaan heidän toiveistaan esiopetukselle. Huoltajille annetaan mahdollisuus osallistua esiopetusryhmän toimintaan sekä toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Esiopetusryhmissä järjestetään

Varhaiskasvatus ja esiopetus

avoimien ovien päiviä. Esiopetuksen henkilöstö käy lasten ja huoltajien kanssa arviointikeskusteluja, joissa suunnitellaan ja arvioidaan lapsen oppimista ja toimintaa. (Ylöjärven esiops s.31)

- Millä tavoin mahdollistamme huoltajille osallistumisen esiopetusryhmän toiminnan suunnitteluun ja arviointiin?
Huoltajilta kysytään vanhempainillalla toiveita. Esiopetussuunnitelmaa tehdessä huoltajat voivat vaikuttaa toimintaan, suunnitteluun ja arviointiin. Huoltajat ovat aina tervetulleita seuraamaan esiopetusta.
- Miten suunnittelemme ja arvioimme yhdessä huoltajien kanssa heidän lapsensa oppimista ja toimintaa?
Lapsen esiopetussuunnitelmaa tehtäessä.
- Miten tiedotamme huoltajille esiopetuksesta ja esi- ja alkuopetuksen yhteistyöstä?
Evakan kautta ja tuonti ja hakutilanteissa

[Esi- ja alkuopetuksen joustavat toimintatavat \(Ylöjärven esiops s. 33–34\) / Erillinen liitteenä oleva esi- ja alkuopetuksen joustava suunnitelma, joka on yhteistyössä koulun kanssa laadittu](#)

- käytännön yhteistyön toteuttamisen muodot joustavissa opetusjärjestelyissä
Joustava esi- ja alkuopetus alkaa viikolla 43 ja sitä on kerran viikossa.
Varhaiskasvatuksen opettajat ja luokanopettajat suunnittelevat toiminnan ja koko henkilökunta osallistuu toteutukseen. Lapset osallistuvat joustavaan toimintaan ryhmässä, joka muodostuu yhdessä esioppilaista ja ekaluokkalaisista. Toisluokkalaiset osallistuvat joustavaan muutaman kerran toimintakauden aikana. Toiminta tulee olemaan toiminnallista useita työtapoja käyttäen.
- alkuopetuksen ja esiopetuksen toimijoiden välinen yhteistyö
Toimintaa suunnitellaan opettajien kesken ja työpareittain kalenteriin merkittyjen ys-aikojen puitteissa.
- vastuu- ja yhteyshenkilöt
Luokanopettaja toimii joustavan esi- ja alkuopetuksen tiimin vetäjänä
- tiedonsiirron toteuttamisen käytännöt (taitojen havainnointi- ja huoltajien lomakkeet)
Huoltajien kanssa käydään keskustelut alkukevästä, jonka jälkeen tiedonsiirto siirretään kouluun.

Esiopetuksen toteuttaminen

- Miten leikki ja toiminnallisuus näkyvät ryhmänne esiopetuksessa? (Ylöjärven esiops s.35–36)
Esiopetus on toiminnallista ja esiopetusaikaan on aina suunniteltu aikaa myös leikille.

- Miten kannustatte ja tuette vähän liikkuvia lapsia liikkumaan? (Ylöjärven esiops s.49)
 - Oletteko käyttäneet lasten motoristen taitojen havainnointiin tarkoitettuja arviointilomakkeita?

Aikuiset näyttävät omalla esimerkillä liikkumista, ohjattua leikkiä ulkona, toiminnalliset esiopetushetket, arjen siirtymät (portaiden käyttö ja pitkät välimatkat koulujen sisätiloissa), liikuntasalien käyttö ja retkillä käyminen kävellen.

Lasten liikkumista on arvioitu havainnoiden, viikon siirtymäliikettä harjoitellen ja Innonorsua käyttäen.

Esiopetuksen arviointi (Ylöjärven esiops s. 36–38)

- Esiopetusryhmän seuranta- ja arviointikäytännöt
Toimintaa arvioidaan säännöllisesti tiimipalaverissa ja pedagogisissa tiimeissä. Lasten kanssa toimintaa arvioidaan keskustelemalla ja haastatteleamalla lapsia sekä pelaamalla laatupeliä.
- Miten tuette ryhmän lasten itsearviointia?
Lapsia ohjataan tiedostamaan omaa oppimistaan ja arvioimaan sitä keskustelemalla lasten kanssa tai käyttämällä erilaisia arviointimenetelmiä kuten itsearviointilomakkeita tai kuvia arvioinnin tukena. Eskarikirjassa olevia itsearviointeja käytetään lasten kanssa koko vuoden ajan.

Pedagoginen tuki

- kolmiportaisen tuen toteuttaminen, seuranta ja arviointi esiopetusryhmässä (Ylöjärven esiops s. 56–70)
- kuvaus siitä, miten lapsen tuki toteutuu esi- ja alkuopetuksen yhteistyössä
Erityisopettajan kanssa tehtäviä yhteistyömuotoja ovat mm. konsultaatio, samanaikaisopetus ja pienryhmät. Erityisopettaja osallistuu tuen suunnitelmien laatimiseen ja arviointiin sekä huoltajien kanssa käytävään keskusteluun. Tuen

suunnitelmat päivitetään vähintään kaksi kertaa vuodessa ja aina tarpeen vaatiessa. Teemme yhteistyötä tuen suunnittelussa myös koulun laaja-alaisen erityisopettajan ja koulukuraattorin kanssa.

Esiopetusryhmän opiskeluhoolto (Ylöjärven esiops s.71–77)

(Opiskeluhoollon osalta uudistetun esiops:n perusteiden mukaiset asiat)

Esiopetusryhmän käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Ammattinimike ja nimi (ei ammattikäyttöön tarkoitettuja puhelinnumeroita!)

lääkäri

terveydenhoitaja: Katariina Uusi-Illikainen (Soppeenmäki ja Siltatie)

psykologi: Otto Laakso (Siltatie ja Soppeenmäki)

kuraattori: Jonna Mäkelä (Siltatie), Veronika Acs (Soppeenmäki)

Esiopetuksen toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

- Esiopetusyksikön yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokoonpano, kokoontumisaikataulu sekä toiminnan sisältö
Yksikön johtaja, erityisopettaja ja esiopetuksen opettajat
Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.
Opiskeluhoitoryhmässä käsitellään esiopetuksessa nousseita ilmiöitä.
- Opiskeluhoollon yhteistyö lähikoulun kanssa, yhteiset alueelliset tai koulukohtaiset opiskeluhoitotapaamiset rehtorin kutsumana
Siltatiellä laaja-alainen yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu kaksi kertaa toimintakaudessa.
Soppeenmäessä tarvittaessa.
- Esiopetusryhmässä on keskusteltu lasten kanssa yhteisistä toimintatavoista ja laadittu lasten kanssa säännöt 8/24
- Toimintatapa esiopetusryhmässä poissaolojen seuraamiseen ja niihin puuttumiseen

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Kasvattaja seuraavat lasten poissaoloja. Tarvittaessa poissaoloista keskustellaan huoltajien kanssa. Jos poissaolot jatkuvat, yksikön johtaja on yhteydessä huoltajiin. Tarvittaessa otetaan yhteyttä kuraattoriin tai lastensuojeluun.

- Kuvaus esiopetusryhmän kuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevasta toiminnasta (jos ryhmässä on kuljetettavia lapsia)

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)

- Esiopetusryhmän käytännöt lapsen ohjaamisessa opiskeluhoitopalveluihin
Opettajat keskustelevat huoltajien kanssa ja pyytävät lupaa konsultoida opiskeluhoillon ammattilaista. Tämän jälkeen otetaan opiskeluhoitoon ja sovitaan jatkotoimenpiteistä.
- Esiopetusryhmässä käytettävät menettelytavat asiantuntijaryhmän kokoamisessa ja suostumuksen hankkimisessa
Lapsen vastuopettaja kutsuu asiantuntijat lapsen leops-keskusteluun huoltajan luvalla tai tarvittavaan muuhun keskusteluun.
- Opiskeluhoitokertomusten laatimisen ja säilyttämisen menettelytavat esiopetusryhmässä
Kertomukset säilytetään Soppeenmäen päiväkodissa lukollisessa kaapissa toimistossa.
- Lapsen erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen esiopetusryhmässä
Huoltajat toimittavat tiedot erityisruokavaliosta koulun keittiölle ja yhdessä esiopetuksen kanssa täytetään lomake erityisruokavaliosta.
Esiopetuksessa hoitajat tekevät lääkitystä tarvitseville lapsille lääkehoitosuunnitelman.
Erityisruokavaliot ja lääkitykset näkyvät lapsen Evakassa.

Yhteistyön järjestäminen lasten ja heidän perheidensä sekä esiopetuksessa työskentelevien ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

- Opiskeluhoitotyöstä tiedottaminen esiopetusryhmän lapsille, huoltajille ja yhteistyötahoille
Yleisellä tasolla vanhempainilloissa ja perhekohtaisesti keskustelemalla.
- Esiopetusryhmän toimintatavat lasten ja huoltajien osallistamisessa opiskeluhoillon suunnitteluun, arviointiin ja toimintaan.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

- Esiopetusryhmän toimintatavat opiskeluhoitopalvelujen työntekijöiden ja muiden opiskeluhoollon yhteistyötahojen kanssa.

Suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

- Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus, ohje käsitelty esiopetuksessa (10/24)
- Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma, käsitelty esiopetuksessa (10/24)